

Muistelus

”Tomi Kaarron nimi tuli minulle aluksi tutuksi, kun hän järjesteli Derridan vierailua Helsingissä toukuussa 2000. Myöhemmin tapasin hänet Turussa seminaarissa, jossa hän jaksoi nuoruuden innolla väittää vastaan Manfred Frankille ja tämän brittiläiselle oppilaalle Andrew Benjaminille. [...] En tiennyt silloin, että Kaarto oli julkaissut teoksen *Tehtäjän syntymä. Michel Foucault'n arkeologian kauden ja Mihail Bahtinin kirjailijakäsitys* (1998). Viimeisen kerran tapasin Kaarron, kun hän tuli kutsustani seuraamaan Helsinkiin brittifilosofi Simon Critchleyn esitelmää. Muistan miten Tomi selitti innostuneesti helsinkiläisille esteetikko- ja filosofikollegoilleen fenomenologiaa myöhään yöhön.”

Vaihdettiin sanoja väitöskirjan käsikirjoituksesta helmikuussa 2006. Esille nousi minkä hyvänsä täydellisen filosofian epätäydellisyys, riittävyys, vaatavuus. Sitä ei pitänyt virhetulkintoja osoitettaessa häivyttää pois. Vielä lyhyet viestit syksympänä, ennen kuin hän kuoli. Vihdoin muistuu muutakin kuin suru.

Aiempina vuosina oli istahdettu turkulaisiin kuppiloihin. Puhuttu elokuvista, intentiosta, tekijästä, uuskritiikistä, Derridasta ja Heideggerista. Vielä enemmän teatterista. Hunter'sissa ylistettiin Arthur Millerin *Kauppamatkustajan kuolemaa* ja Erland Josephsonin/Jouko Turkan kappaletta *Yksi yö ruotsalaista kesää*. Eniten vaahdottiin poliittisia. Kirjallisista tekijyykeskusteluista päädyttiin ehtimiseen 'hallitsevan tulkinnan' taustoihin ja vaikutuksiin,

tekijäkeskeisyyden politiikkaan.

Hienointa oli, kun miehemme pääsi vauhtiin *guru sciencen* kritiikissään. Kuinka asiaan kuin asiaan tavataan mennä se-ja-se teoreetikko edellä, itse asian kustannuksella. Eihän teoriaa saa pois päältä, tai jos yhden saa, toinen laukeaa päälle. Mutta se mestareitten ihastelu ja mantrojensa imitointi. Miten karsikään lukutaito, perusteleva todistelu, ymmärrys käsittämistapojen murren yliyksilöllisyydestä.

Veikata voi, että Husserl, Heidegger ja Derrida valikoituivat hänen tutkimuskohteikseen osin siksi, että juuri näiden filosofien kehittelyt piti nyt kaivaa esiin guruuden kiillon ja peesaamiskuonan alta. Reseptiota silti väheksymättä. Eikä mitään puolipakolliseksi käynnystä hartautta fenomenologian äärellä. Pointinkirkastusta, argumentin seuraamista, historian rekonstruointia. Keskellä Kafkaa harva pitää kiinni Wittgensteinistä.

”Eräs Kaarron suosikki-ilmaisusta on Derridan *il faut la vérité*, meillä pitää olla totuus: sitä hän hyödynsi väitöksessään niitä vastaan, jotka tarkoitushakuisesti esittävät dekonstruktion olevan nihilismia, relativismia ja *anything goes* -postmodernismia. Kaarto kuvaa dekonstruktion lähestymistapaa kolmitasoisesti. (1.) Ensinnäkin paljastetaan vallitsevan ('hegemoninen') tulkinnan ennakkoletukset, eli luennan kontingenssi. (2.) Sitten tarkastellaan temaattis-operationaalisia rakenteita, jonka perusteella on mahdollista tutkia kirjailijan ('auktorin') intentiota. (3.) Dekonstruktio osoittaa hegemoniseen

asemaan pyrkivät kirjallisuusteorioiden tai filosofiat kontingenteiksi. [...] Kaarron työ on perusteellisimmin maassamme tehty esitys Derridan filosofista. [...]”

Ravintola Koulussa jaettiin yksi keikanjälkeinen disorientaatio. Se oli hilpeä, pitkä ilta. Yhteen aikaan oli vain yksi, jonka kanssa käydä Turussa kaljalla. Mutta mikä yksi!

”Derridan kuoleman jälkeen dekonstruktion tutkimuksessa on ollut eräänlainen muistelun ja muistokirjoitusten sävy esillä, useissa kokoelmissa hahmotetaan Derridan jättämää perintöä. Lasken Tomi Kaarron monumentaalisen teoksen tämän perinnön joukkoon, ja soisin, että teosta luettaisiin laajemmalti. Derridan tuotannolle oli ominaista eräänlaisen päättämättömän surutyön eli melankolian korostaminen, jossa loppumatonta surua työsterään ja läpikäydään yhä uudelleen, työn ja tieteellisen työn vertauksena. Eräs Derridan työn puolista oli eräänlaisen filosofisen oratorion kehittäminen; muistokirjoitukset. Ne julkaistiin kirjoituskokoelmana *Chaque fois unique, la fin du monde* (2004), mikä tarkoittaa suunnilleen seuraavaa: jokaisen ihmisen kuollessa seuraa eräänlainen maailmanloppu, partikulaarisen maailman loppuminen.”

Jarkko S. Tuusvuori

(lainaukset: Jari Kauppinen, *Kirjoittaminen on testamentaarista. Muistokirjoitus Tomi Kaarrolle*. Synteesi 3/08.)